

OPINION&DEBATT LEDARE

Maria Küchen

Dyrköpt hjälp för andligt hungriga

Publicerad 2013-03-08 | 1 kommentar

SIGNERAT Jag städade bokhyllor nyligen och återfann mina egna första diktsamlingar från slutet av 1980-talet, böcker jag inte hade tittat i på årtal.

Det blev för mig hjärtskärande tydligt att de var skrivna av någon som drabbats av ett gudsmöte, men inte hade några verktyg alls för att förstå det.

Texterna visar en gudserfarenhet som desperat vill spränga sig ut ur det bristande språk och den fjättrande materiella värld som den samtidigt måste härbärgeras av om den ska kunna formuleras och levas. Men det begrep jag inte på den tiden. Jag fattade närmare bestämt ingenting. Och det berodde på att jag inte hade fått någon andlig fostran.

"Andlig fostran" är inte positivt laddade ord i dag. Jag vill gärna ladda om dem med något gott. Med "andlig fostran" menar jag inte söndagsskola och fromt uppförande, utan att få verktyg att förstå och förvalta det utsägliga, om nu "förstå" är rätt ord. Man behöver inte förväntas tro på Gud, men att åtminstone tala om saken!

De flesta svenskar i dag får ingen andlig fostran alls. Oavsett detta drabbas många förr eller senare av andlig hunger eller rentav hungersnöd, och vad gör man då?

Det finns hjälp, för den som inte kan eller vill relatera till kyrkan, men den kostar pengar. I sin studie "Coaching och lekmannaterapi – en ny väckelse?" beskriver Anne-Christine Hornborg, professor i religionshistoria, hur sekularisering och nyliberalism har öppnat en växande marknad för nyreligiösa entreprenörer. De säljer in sitt budskap inte bara bland privatpersoner, utan också i den svenska offentligheten.

Budskapet i korthet lyder: Om du bara upptäcker din "inre potential", ett slags gudomligt anstruken essens som sägs finnas i alla, kan du med hjälp av den lösa alla dina problem: såriga relationer, arbetslöshet, ohälsa. Det låter misstänkt likt ett framgångsteologiskt budskap. Och det finns positivt tänkande-gurus som hävdar att själva universum når ett stadium av högre medvetande genom att individer gör karriär, tjänar pengar och sköter sin hälsa. "Kosmisk kapitalism" är en term för detta.

Den religiösa lekmannaterapi och coaching som Anne-Christine Hornborg beskriver hänvisar ofta till gammal asiatisk visdom, men den är specifikt västerländskt samtida och kan bara omfattas av medelklassen eftersom den kostar. Hornborgs bok borde läsas av alla som arbetar i kyrkan, med en fråga i bakhuvudet: Vad har kyrkan för uppdrag i denna djungel av andlighetsprodukter? Vad har kyrkan för chans?

Maria Küchen